

Vijftien proeftuinen

om het lerarenberoep weer aantrekkelijk te maken!?

Het lerarentekort is dramatisch. Dat ondervinden we dagelijks. Minder jongeren kiezen voor de lerarenopleiding of ze verlaten sneller de job. Daarnaast heerst er nu ook een algemene krapte op de hele arbeidsmarkt. Hierdoor moet onderwijs de concurrentie aangaan met andere sectoren. Vanuit het onderwijsveld willen we experimenteeruimte creëren om doordacht vernieuwend te werken. Vijftien basisscholen krijgen de kans om een proeftuin op te starten en hun schoolorganisatie te herdenken.

Experimenteren in een regelluw kader

Een proeftuin is een tijdelijk project dat de kans biedt om oplossingen uit te werken en uit te proberen in een regelluw kader, als dat nodig is. Een geslaagde proeftuin kan leiden tot aanbevelingen voor het hele onderwijsbeleid.

Om het lerarentekort aan te pakken moeten we ervoor zorgen dat meer mensen zin krijgen om voor de klas te staan. Tegelijk moeten we ervoor zorgen dat minder mensen uit het onderwijs stappen of er ziek van worden. In de geesten van heel wat leraren, directeurs, schoolbestuurders rijpen al langer plannen om het anders aan te pakken. Een complexe schoolorganisatie, weinig loopbaanmogelijkheden maar ook de regelgeving houdt hen tegen. Nu is er de mogelijkheid om de handen in elkaar te slaan en de problemen in de regelgeving bloot te leggen. Wat moet er veranderen om het lerarentekort en het ziekteverzuim terug te dringen?

De proeftuinen beogen twee doelen: het lerarentekort terugdringen en het beroep van de leraar herwaarderen en aantrekkelijker maken. Deze

Het is belangrijk dat jij als personeelslid van bij het kiemen van het project betrokken wordt.

TEKST
Ann Huybrechts

doelen zijn te realiseren binnen het domein van schoolorganisatie of het personeelsbeleid. Waarom is het beroep van de leraar niet meer aantrekkelijk? Waar zit het knelpunt? Zit het bij de draagkracht van het team? Kan je dat aanpakken door je school anders te organiseren? Hoe kan je werken aan een doordacht en flexibel personeelsbeleid? Zullen leraren dan wel voor onze school kiezen en niet vertrekken? Hoe kunnen wij er als school voor zorgen dat onze personeelsleden niet uitvallen wegens ziekte? Ideeën kunnen uitgeprobeerd en geëvalueerd worden.

Aanvraag en timing

De aanvragen voor de proeftuinen lopen volop. Schoolbesturen kunnen tot 15 juni een aanvraag indienen. De projectvoorstellen worden door een selectiecommissie waar alle sociale partners – en dus ook het COV – in vertegenwoordigd zijn, beoordeeld. In de aanvraag leggen de schoolbesturen uit op welke manier zij de vooropgestelde doelen willen bereiken en van welke regelgeving hiervoor afgeweken moet worden. Een projectvoorstel kan ook uitgewerkt worden zonder een afwijking in de regelgeving. Belangrijk te weten is dat de overheid geen extra middelen zal voorzien voor het bereiken van de vooropgestelde doelen. De selectiecommissie beslist welke projecten kunnen doorgaan. In principe kan een proeftuin starten op 1 september 2022. Wij denken dat dit praktisch bijna onmogelijk zal zijn. Wanneer er afgeweken wordt van de regelgeving moet

dit nog in een besluit bekrachtigd worden. Dit vraagt tijd. De voorbereidingen kunnen getroffen worden, de details uitgewerkt en de start kan op 1 september 2023 gegeven worden. Dat lijkt ons realistisch. Het hele proeftuinenproject kan tot 31 augustus 2025 duren.

Is er een draagvlak?

Out of the box denken is leuk. Je komt tot ideeën en hopelijk tot oplossingen. Maar er is één grote maar! Een proeftuin kan maar slagen wanneer iedereen wil en kan meewerken. Een idee van bovenaf opgelegd waar aan de basis geen draagvlak voor te vinden is, kan niet werken. Een proeftuin kan een impact hebben op de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden van het personeel. Daarom moet er degelijk onderhandeld worden in het bevoegd comité en is de aanvraag pas ontvankelijk wanneer er een protocol van die onderhandeling is toegevoegd. Dit protocol is zeer belangrijk want het geeft de conclusie weer van de inhoudelijke bespreking met de vakbondsafgevaardigden. Het moet duidelijk zijn dat zij op de hoogte zijn van de inhoud van het project en de concretisering van de doelstellingen. Dat ze de tijd hebben gehad om het hele team te bevragen en

wat daar het resultaat van was. Alleen dan kan de selectiecommissie een gedegen beslissing nemen.

Durf springen!

Het is belangrijk dat jij als personeelslid van bij het kiemen van het project betrokken wordt. Je moet op de hoogte zijn van wat er staat te veranderen in de school en welke concrete acties je kan verwachten, binnen de vooropgestelde termijn. Jij moet de aanpassingen zien zitten en overtuigd zijn van het belang ervan. Heb je twijfels of zit je met onzekerheden dan moeten die transparant besproken kunnen worden. Een proeftuin voor een school betekent: durven springen en buiten de lijntjes kleuren. Het COV wil hieraan meewerken. Samen met alle onderwijspartners mikken we op een selectie van sterke, innovatieve projecten zodat we er allemaal beter van kunnen worden!

